

Nyt fra Center for Selvmordsforskning

Årgang 4, nr. 2, april 2007

Uden titel, 2005
af Isabella Busk

Save: Holdninger til selvmordsadfærd og selvmordstanker samt viden og værdier blandt udvalgte personalegrupper

Af akademisk medarbejder cand. scient. Agnieszka Konieczna

Center for Selvmordsforskning har igangsat forskningsprojektet "Holdninger til selvmordsadfærd og selvmordstanker samt viden og værdier blandt udvalgte personalegrupper". Projektet er rettet mod faggrupper, som i deres daglige arbejde, direkte eller indirekte konfronteres med mennesker, som forsøger selvmord eller begår selvmord. Når fagpersoner møder mennesker med selvmordsproblemer, er det ikke nok, at de har en konkret viden om selvmord. De bør også være bevidste omkring deres holdninger, idet holdninger har en afgørende betydning for, hvordan fagpersoner opfatter den selvmordstruede, og hvordan de handler.

Holdninger betyder meget

For mange er selvmordsadfærd et tabubelagt emne fyldt med myter og fordomme, og det kan være vanskeligt at tale om holdninger til denne adfærd.

Men holdninger er vigtige, fordi de bliver udtrykt i handlinger, og handlinger bestemmes i høj grad af den enkeltes meneskesyn og etik. Meninger, værdier og følelser kommer til udtryk i holdninger, som er præget af personens viden, erfaringer og personlige principper, som ligger til grund for den måde den enkelte kommunikerer og handler på. Myter og fordomme, der kommer af frygt og uvidenhed, skaber afstand og manglende empati, hvilket også kan påvirke holdningen over for den selvmordstruede og dermed virke blokerende for selvmordsforebyggelsen.

Nogle gange opstår der dilemmaer, fordi

sammenhæng mellem viden/fornuft og følelser kan komme på prøve, og den enkeltes holdning sættes under pres. Det er derfor vigtigt at gøre sig klart hvilken holdning, man ønsker/vil/skal handle ud fra i relation til selvmordsproblematikken, idet det ikke er ligegyldigt, hvordan den selvmordstruede mødes af fagpersoner og med hvilken holdning.

Reaktioner

Selvmordsadfærd er forbundet med megen forvirring, chok og ubehag, måske fordi selvmordsadfærd udløser en række svære og tunge tanker, følelser og reaktioner.

Hvordan fagpersonen oplever og reagerer på selvmordsadfærd er afhængig af forskellige forhold, konkrete situationer og den konkrete relation mellem de involverede:

- Forståelsen for selvmordets årsager
- Evnen til at kunne rumme selvmordsadfærd
- Relationen til den selvmordstruede
- Respekten over for og empati i forhold til den selvmordstruede
- Graden af involvering i den konkrete situation

- Egne oplevelser med døden og erfaringer med selvmordsadfærd

Når et menneske taler om, forsøger eller begår selvmord, kan en kæde af uhenigtsmæssige reaktioner hos fagpersonen udløses og dermed påvirke dennes holdning og handling. De mest almindelige følelser er:

- Afmagt, ligegyldighed
- Vrede, irritation
- Frustration, ambivalens
- Angst, uro
- Skyld
- Selvbekendelser
- Benægtelse
- Sorg, tristhed
- Skam

Disse følelser kan fylde så meget, at den kan svække fagpersonens evne og vilje til at hjælpe den selvmordstruede, og dermed blokere selvmordsforebyggelse. Det er derfor vigtigt, at fagpersonen anvender den nyeste viden om selvmordsadfærd og er bevidst om sin egen holdning og handling i mødet med selvmordstruede mennesker.

Forskningsprojekt

Forskningsprojektet er igangsat med det mål at få viden om udvalgte faggruppers holdninger til selvmordsadfærd med henblik på at intensivere forebyggelsesindsatsen.

Målsætningerne med projektet er:

- At afdække holdninger til selvmord, selvmordsforsøg og selvmordstanker hos udvalgte faggrupper, som i særlig grad er i kontakt med personer, som har en selvmordsproblematik med henblik på at intensivere forebyggelsesindsatsen
- At belyse, hvilke etiske principper disse holdninger er præget af ud fra en teori om, at holdninger ikke udelukkende beror på det enkelte menneskes viden, men også på erfaringer, værdier, empati, forestillinger og menneskesyn
- At gøre fagpersoner bevidst om deres holdninger til selvmord og selvmordsfor-

søg, når disse er i direkte kontakt med selvmordstruede og efterladte

- At ændre fagpersoners holdninger, som bygger på myter om og mistolkninger af selvmordsadfærd
- At uddybe fagpersonernes faglige viden om selvmordsadfærd
- At opnå en større forståelse for selvmordsproblematikken blandt faggrupperne

Five Faces, 2005 af Dominic Quagliozzi

Målgruppe

Målgruppen for projektet er de faggrupper, som har en direkte eller indirekte kontakt med selvmordstruede personer. Disse er: Sygeplejersker, ambulancereddere, social- og sundhedsassistenter, læger, præster, politibetjente, fængsels- og forsvars personale samt journalister.

Projektets resultater formidles blandt andet på centrets hjemmeside: www.selvmordsforskning.dk.

Oplysninger

For yderligere information kan der rettes henvendelse til:

Centerleder Ph. D Lilian Zøllner
tlf. 66 13 88 11
e-mail: lz@selvmordsforskning.dk

Akademisk medarbejder cand. scient.
Agnieszka Konieczna
tlf. 63 11 21 85
e-mail: agko@selvmordsforskning.dk

Eller læs om projektet på centrets hjemmeside www.selvmordsforskning.dk under Forskning/ Save.

Center for Selvmordsforskning varetager forskning i selvmordsadfærd, registrering af selvmordsforsøg, vidensformidling og uddannelse. Centret er en selvejende institution under Socialministeriet.